

Министарство просвете Републике Србије
Програм реформе средњег стручног образовања – Фаза II

Јединица за имплементацију Програма
Отона Жупанчича 30, 11000 Београд
Тел./ Факс: + 381 11 260 8181
Е-mail: office@vetserbia.edu.yu
www.vetserbia.edu.yu

Компонента:
Студијске посете и партнерство школа

Завршни извештај

Програм реформе средњег стручног образовања – фаза 2
Пројекат финансира Европска унија преко Европске агенције за реконструкцију

Назив програма:

**Реформа средњег стручног образовања – Фаза II
Изградња капацитета и помоћ у реализацији**

Подаци о програму:

Број програма: 05/SER01/09/001

Налогодавац: Европска агенција за реконструкцију

Корисник: Министарство просвете Републике Србије

Уговарач: ГОПА, консултантска кућа, Немачка

Руководилац програма: Мајкл Килкоменс

Представник друге стране: Богољуб Лазаревић

Директор програма: Мартин Јеглица

Директор ЈИП: Габриела Братић

Вођа тима: Тревор Кук

Трајање програма: 12. децембар 2005. – 16. мај 2008.

Адреса програма: Отона Жупанчича 30,
11000 Београд
Република Србија

E-mail: office@vetserbia.edu.yu
Web Site: www.vetserbia.edu.yu

Речник акронима

ЕАР	Европска агенција за реконструкцију
ЕФО	Европска фондација за обуке
КДУ	Концепт доживотног учења
МПС	Министарство просвете и спорта
ЈИП	Јединица за имплементацију Програма
МСП	Мала и средња предузећа
ТА	Техничка асистенција
ОЗ	Опис задатака
ССО	Средње стручно образовање

Садржај

Назив програма		стр. 2
Речник акронима		стр. 3
1. Опис активности		стр. 5
2. Општи и специфични циљеви		стр. 7
	2.1. Општи циљ	стр. 7
	2.2. Специфични циљеви	стр. 7
3. Студијске посете		стр. 7
	3.1. Студијска посета Француској за представнике из сектора политике и стратегије ССО	стр. 7
	3.2. Студијска посета Румунији за представнике из сектора политике и стратегије ССО	стр. 7
	3.3. Студијска посета Мађарској за представнике Центара за континуирано образовање одраслих	стр. 8
	3.4. Студијска посета Словенији за представнике Центара за континуирано образовање одраслих	стр. 9
4. Дисеминација		стр. 10
5. Фактори који обезбеђују одрживост		стр. 11
7. Закључци и предлози		стр. 11
	7.1.1. Закључци	стр. 11
	7.1.2. Предлози	стр. 12
Анекси		
Анекс 1	Календар активности	
Анекс 2	Општи преглед – партнерске школе у ЕУ	
Анекс 3	Профили учесника	

1. Опис активности

“После дужег периода изолованости наше земље, студијска посета школама Аустрије је, од стране целе групе, доживљена као вишеструко корисна и едукативна. Провера сопствене праксе у поређењу са праксом и искуствима наших колега из Аустрије, упознавање са новим трендовима, како у струци тако и у професији наставника, учинили су да много тога новог видимо и научимо, као и да препознамо сопствене вредности и постигнућа. Гостопримљивост, ангажованост и предусретљивост наших домаћина, коју су показали на сваком кораку посете, поред професионалне димензије, дали су и људску ноту целој посети и учинили да се осећамо достојанствено, као грађани Европе и света, у сваком погледу. Све то даје нови полет и енергију за даље усавршавање, као и унапређење рада школе у целини.”

Миленко Поповић, директор ПТТ школе у Београду

Општи циљ студијских посета и посета са циљем развоја партнерства међу школама је био да се пружи прилика одабраним представницима националних и локалних институција које се баве стручним образовањем да посете институције у земљама чланицама ЕУ које представљају примере најбоље праксе у кључним областима и секторима који су релевантни и директно у складу са главним циљевима Програма реформе средњег стручног образовања у Србији.

С обзиром на ограничена одобрена средства, одлучено је да се, кроз Додатак Уговору о реализацији Програма, средства пребаце у буџет споредних трошкова. Због ове одлуке приступ активностима партнерства међу школама је био промењен (од конкурентног ка неконкурентном приступу), па су све 22 огледне школе добиле шансу да посете партнерску школу у ЕУ.

Приликом планирања посета остварена је тесна сарадња и усаглашавање између тима који је организовао посете школама, стручњака из сектора из којих су огледне школе и тима за развој наставних програма. Прецизније, стручњаци из датих сектора су били укључени у одабир партнерских школа у ЕУ како би се осигурало да нивои, профили и специјализације школа домаћина одговарају новим огледним профилима и српским школама у највећој могућој мери. Како су посете школама напредовале и како су се контакти остваривали, тим за развој наставних планова је ангажовао професоре из одабраних партнерских школа да одрже обуке и да саветују своје колеге из Србије о најбољој пракси у имплементацији нових огледних профила.

Испоставило се да је ова промена у приступу довела до испуњавања постављених специфичних циљева: да се пружи подршка главним активностима Програма када је реч о изградњи капацитета, нарочито развоју политике и стратегије, имплементацији наставног плана и програма, развоју нових наставних материјала и развоју огледних школа и њиховог руководства.

Активности партнерства међу школама обухватају и пример успешне координације међу донаторима. Аустријска организација Културконтакт која у Србији реализује пројекат TourReg позвала је 7 огледних школа из сектора туризма и угоститељства да учествују у овом пројекту који се бави унапређивањем квалификација наставника и развојем партнерства са успешним школама из Аустрије. Блиска сарадња је осигурала да не дође до преклапања између обука реализованих у оквиру TourReg пројекта и Програма реформе средњег стручног образовања.

Осим за представнике школа, реализоване су и две студијске посете за запослене у Сектору за стручно образовање Министарства просвете. Фокус прве посете је био на систему после-средњег стручног образовања у Француској и током посете је представницима министарства пружена подршка за формулисање политике за овај сектор у Србији. Друга посета је била организована за Темишвар, Румунију и фокусира се на примере добре праксе у погледу имплементације реформе стручног образовања на регионаланом нивоу.

У оба случаја су ојачани лични контакти и везе између земаља, а током разговора су усаглашене и теме за узајамну сарадњу између Србије и Румуније. Ближи контакти између Београда и Темишвара су такође имали позитиван ефекат на контакте међу огледним школама.

Као део изградње капацитета центара за континуирано образовање одраслих организована је студијска посета Мађарској за представнике свих 5 центара за континуирано образовање одраслих. Сврха посете је била да се отварање нових могућности за даљу професионализацију центара током следеће фазе развоја. Програм је обухватио посете националним институцијама и посете мађарским центрима за образовање одраслих и омогућио учесницима да остваре личне контакте са колегама из Мађарске.

Захваљујући економично планираним трошковима током прве студијске посете било је могуће понудити и додатну кратку посету Словенији за одабране представнике Центара за континуирано образовање одраслих са циљем да се упознају и са словеначким системом образовања одраслих и примери добре праксе.

Као резултат рада компоненте – 212 представника учествовало је у 38 студијских посета Француској, Румунији, Мађарској, Словенији, Аустрији, Немачкој (и Италији). Међу њима су: 21 представник министарстава и државних институција, 29 представника Центара за континуирано образовање одраслих и институција које се баве образовањем одраслих и по 7-8 представника огледних школа који су у партерским школама у ЕУ провели по недељу дана у токе једне или две посете.

Чињеница да су се посете школама реализовале у прилично касној фази пројекта, након што су учесници прошли обуке и били укључени у рад на развоју наставних програма, омогућила је да учесници са својим домаћинима разговарају о веома конкретним и специфичним питањима имплементације реформе, што је посетама дало карактер размене и сарадње више него само упознавања. Овај ефекат је додатно појачан другом посетом и позивом стручњацима из ЕУ школа да помогну својим колегама у Србији да унапреде своје знање.

На посете школама не треба гледати само као на подршку главним активностима развоја људских ресурса у оквиру пројекта, већ као на активност која је сама по себи имала јако велики утицај у школама. Посете су служиле да се «пробије лед», представљале су веома позитивно емотивно искуство чија се важност не може преценити с обзиром на недавну прошлост земље корисника.

Активности партерства међу школама су поново показале да постоји изузетно велики потенцијал за развој на нивоу школа када се школама пружи одговарајућа подршка. Појединци и институције које реализују обуке играће кључну улогу у будућности када у Србији отпочну регионални и друштвени пројекти који се финансирају из различитих

фондова. Неке од огледних школа су ово схватиле током својих посета и желе да им се пружи даља подршка.

Питање на које сада треба одговорити је: Како ће Министарство просвете гледати на позитивно искуство из ове активности у оквиру своје стратегије развоја?

2. Општи и специфични циљеви

2.1. Општи циљ

Општи циљ партнерства међу школама и студијских посета је био да се пружи подршка главним активностима Програма које се тичу изградње капацитета, нарочито развоју политике и стратегије, имплементацији наставног плана и програма, развоју нових наставних материјала и материјала за учење и развоју огледних школа и њиховог руководства.

2.2. Специфични циљеви

Студијске посете и активности партнерства међу школама су се односиле на следеће специфичне циљеве:

а. подршку развоју политике и стратегије стручног образовања и изградњи капацитета и институција кроз организацију студијских посета земљама чланицама ЕУ и/или будућим земљама чланицама.

б. подршку у виду обука које су у складу са техничким (стручним) и дидактичким потребама наставног плана и самих наставника (тренера) у огледним школама кроз договоре о партнерству са међународним стручним школама, са колегама – наставницима који ће спроводити обуке и пратити рад.

в. подршку развоју наставних планова кроз организацију студијских посета земљама чланицама ЕУ и/или будућим земљама чланицама.

3. Студијске посете

3.1. Студијска посета Француској за представнике Министарства просвете

Корисник је изразио жељу да посети Француску са циљем да се проуче главни аспекти француског система после-средњег стручног образовања.

На основу питања које су саставили учесници припремљен је и програм са главним темама и уједно допуњен посетама институцијама у циљу посматрања практичне имплементације одабраних програма после-средњег образовања:

- а. Представљање француског система образовања са специјалним нагласком на сектор после-средњег образовања
- б. Француска матура, њена структура, повезаност са средњим и после-средњим образовањем, перспективе развоја
- в. Национални оквир квалификација, његова организација и профили/титуле.
- г. Француски систем за вредновање претходно стеченог знања
- д. ИУТ систем – систем универзитетских технолошких института
- ђ. БТС систем – систем виших техничких школа и начини на које су дефинисани профили и компетенције
- е. Посете институцијама

Посета је пружила учесницима жељене информације и омогућила остваривање контаката са кључним националним институцијама који ће им, кад им то затреба, даље омогућити да истраже специфичне аспекте француског система после-средњег образовања.

3.2. Студијска посета Румунији за представнике Министарства просвете

Идеја да се организује студијска посета Румунији за представнике Министарства просвете настала је као резултат учешћа представника из овог сектора на Конференцији за стручно образовање у Мамајији у октобру 2006.године. Г-ђа Мадлен Шербан, директорка канцеларије за развој средњег техничког и стручно образовања и обуке, је поздравила ову идеју и позвала своје колеге из Србије да посете Западни регион са регионалном канцеларијом у Темишвару. Разлози због којих је одабран Темишвар су:

1. Темишвар и регион Темишвара представљају регион са којим се граничи Банат,
2. Резултати реформе постигнути у Темишвару представљају пример добре праксе у реформи средњег стручног образовања у Румунији
3. Темишвар је доживео изузетно велики економски развој у последњих 5 година, укључујући и придруживање Румуније ЕУ.

Предлог да се иде у Румунију и Темишвар је у потпуности подржао кључни експерт за НОК, г-дин Џон Вест.

Програм се састојао од упознавања са националним системом средњег стручног образовања и процесом реформе који су представили румунски домаћини, а био је праћен посетама институцијама од којих се свака фокусира на главни аспект реформе из перспективе на регионалном нивоу. Програм се заснивао на питањима која су учесници унапред припремили, а која су се углавном односила на најбољу праксу у процесу имплементације реформе стручног образовања.

Главне теме:

- а. Националне институције за стручно образовање и њихова сарадња
- б. Финансирање стручног образовања
- в. Пратеће законодавство
- г. Развој наставних планова - превођење огледа у систем – процедура која се користила
- д. Однос Националног оквира квалификација и система осигурања квалитета
- ђ. Систем оцењивања
- е. Акредитација и сертификација у образовању одраслих
- ж. Обука наставника
- з. Општа и стручна матура
- и. Праћење и планирање, регионални акциони план, локални акциони план и стратешки акциони план.

Студијска посета је закључена радионицом током које су се домаћини и гости усагласили око заједничких интересовања за даље контакте и сарадњу у будућности. Инструменти планирања - регионални акциони план, локални акциони план и стратешки акциони план - су посебно интересантни за учеснике из Србије, зато што такви инструменти нису били увођени у контекст реформе стручног образовања у Србији.

Перспектива за заједнички рад са институцијама из Темишвара које се баве обукама је предочена директорима огледних школа током семинара на тему дисеминације у јулу 2007.године. Директори су позитивно реаговали на ову могућност. Регионална канцеларија за развој средњег техничког и стручног образовања у Темишвару је већ помогла неким од огледних школа да успоставе контакте.

3.3. Студијска посета Мађарској за представнике Центара за континуирано образовање одраслих

У оквиру изградње капацитета за 5 центара за континуирано образовање одраслих организована је кратка студијска посета Мађарској почетком јуна 2007. године.

Општи циљ ове студијске посете је био да се створи могућност за центре за континуирано образовање одраслих у Србији да унапреде свој професионализам током следеће фазе развоја.

Специфични циљеви су били:

- да се олакша преношење конкретних стручних знања о много професионалнијем начину руковођења Центарима за континуирано образовање одраслих у Мађарској на Центре за континуирано образовање одраслих у Србији
- да се Центрима за континуирано образовање одраслих у Србији да увид у конкретан развој Центара за континуирано образовање одраслих у Мађарској од њиховог оснивања, као и увид у њихов начин рада са социјалним партнерима и осталим институцијама и организацијама које реализују обуке
- да се иницира мрежа контаката између колега из Центара за континуирано образовање одраслих у Србији са колегама из Центара за континуирано образовање одраслих у Мађарској, као и размена искустава и информација у будућности.

Мађарска је одабрана као циљна земља за ову студијску посету зато што је у напредној фази развоја и зато што представља пример најбоље праксе у региону када су у питању Центри за континуирано образовање одраслих.

Програм студијске посете је био заснован на питањима која су Центри за континуирано образовање одраслих формулисали током радионица са међународним стручњаком Сибил Хилшер и локалним стручњаком за образовање одраслих Александром Пејатовић. Обе су пратиле групу током студијске посете како би се осигурало да ће се стечено искуство током ове посете одразити на стратегију даљег развоја Центара за континуирано образовање одраслих.

Студијска посета је обухватила посете институцијама на националном и регионалном нивоу. За посете су одређена 4 од 9 постојећих центара за континуирано образовање одраслих у Мађарској: Будимпешта, Секешфехервар (западна Мађарска), Кечкемет и Бекешчаба (централни и јужни регион).

Посета је била инспиративна и довела до многих идеја за следећу фазу развоја центара за континуирано образовање одраслих у Србији. Штета је што нико од позваних из Министарства просвете није био у могућности да учествује.

3.4. Студијска посета Словенији за представнике центара за континуирано образовање одраслих

Почетком јесени 2007. године утврђено је да је реализација студијских посета била толико економична да се појавила могућност за организацију још једна кратке посете за одбране представнике центара за континуирано образовање одраслих. Тиме је испуњена жеља да се посете колеге у Словенији коју су изразили центри за континуирано образовање одраслих још у првој фази Програма.

Словеначке институције су показале изузетну спремност да приме групу, али због раније договорених обавеза ни једна од институција није била у могућности да преузме на себе организацију целокупног програма. Због тога је то директно урађено из Јединице за имплементацију Програма.

Главни циљ посете је био да се центри за континуирано образовање одраслих упознају са примерима најбоље праксе у Словенији и да се олакша остваривање/обнављање контаката између 5 центара за континуирано образовање одраслих и кључних националних институција које спроводе обуке у образовању одраслих у Словенији, као и да се стимулише сарадња.

Програм је био организован уз консултације са локалним стручњаком за образовање одраслих са српске стране и са институцијама за образовање одраслих у Словенији и Асоцијацијом словеначких центара за образовање одраслих са стране домаћина. Посећене су и државне и приватне институције које реализују обуке.

4. Дисеминација

Дисеминација искуства стеченог кроз посете школама је спровођена на два нивоа:

На нивоу самих школа

Учесници студијских посета из школа су своје искуство пренели својим колегама у школи одмах након самих посета, а искуства су пренета и локалним партнерима са којима школе сарађују и током стручних састанака, тј. на састанцима Заједница школа. Начини на које су школе вршиле дисеминацију су се разликовали од школе до школе. Школе су направиле квалитетне презентације о посетама, а са својим колегама су и размениле наставне материјале и материјале за учење које су добили од својих домаћина.

На нивоу пројекта

Организована су два скупа на тему дисеминације. У јулу 2007. године размењена су искуства са пролећних посета и о њима се разговарало на дводневном семинару радионичарског типа за директоре.

Посете партнерским школама су поново биле тема радионица за директоре почетком децембра 2007. године.

5. Фактори који обезбеђују одрживост

Посете школама су за циљ имале:

“подршку главним активностима Програма које се тичу изградње капацитета, нарочито развоју политике и стратегије, имплементацији наставног плана и програма, развоју нових наставних материјала и материјала за учење и развоју огледних школа и њиховог руководства.”

- Из тог разлога се одрживост може оценити на два нивоа:

- I. да ли ће посете имати трајни утицај на школе учеснице
- II. да ли ће посете имати за резултат одрживе радне односе са школама из ЕУ

I. Посете ће имати трајни утицај на све школе учеснице, али ће се испољавање тог утицаја разликовати од школе до школе

II. Још увек је рано да се донесе неки закључак о одрживости сваке од партнерских веза, али чини се да одрживости бар неких од контаката могу да допринесу следећи фактори:

- а. Близина институција домаћина
- б. Језичке компетенције огледних школа
- в. Сличност понуђених програмских садржаја
- г. Осигуравање релевантности даљег одржавања контаката
- д. Стратешки избор да се сарађује и да се реализују партнерства.

Последња два фактора су веома важна за одрживост. Школе које сматрају да је за реализацију наставних планова важно да сарађују показале и спремност да остваре ту сарадњу. Уколико након тога и огледна школа и школа домаћин у ЕУ одлуче да партнерство треба укључити у стратегију развоја школе, онда је осигурана основа за професионалну сарадњу.

Ово се конкретно илуструје већ потписаним договорима о сарадњи на релацији Трстеник-Велење, Пирот-Клагенфурт и Пачево-Птуј.

Два додатна фактора на нивоу ЈИП-а се такође сматрају важним:

- е. тесна сарадња у оквиру тима Техничке асистенције
- ж. краткорочно ангажовање стручњака из школа домаћина

Током пројекта се развијала и координација између тима за реализацију посета школама и тима за развој и имплементацију наставних програма. Постојале су две главне активности:

1. координација се одвијала у оквиру помоћи коју су стручњаци из датих сектора давали тиму приликом одабира школа домаћина.
2. координација се огледала у повезивању посета школама са пружањем подршке за активности имплементације наставних програма. Од огледних школа се тражило да одаберу најбоље стручњаке из партнерских школа који ће позвати у својству стручњака који би им дали специфичне савете и реализовали обуке везане за дати сектор и профил. Позвана су 6 стручњака из школа домаћина да пренесу своја знања школама у сектору обраде дрвета, туризма и угоститељства, мехатронике и телекомуникација. Ове посете су изузетно ојачале везе између школа.

6. Закључци и предлози

Програм посете школама је био први те врсте у контексту реформе средњег стручног образовања у Србији и представљао је врло важну активност у погледу изградње капацитета.

Припрема и имплементација програма успостављања партнерстава међу школама је представљала свеобухватно искуство из којег је пуно тога могло да се научи.

6.1. Закључци

У току припремне фазе се пуно разговарало о одабиру земаља. Због претходно описаних разлога посете су се концентрисале на 3-4 земље: Аустрију, Немачку, Словенију и, у једном случају, Италију. Када се осврнемо на посете и повратне информације које смо добили од школа, закључак је да је одлука да се посете концентришу на регионе и њихове културне и историјске особености и на земље чији језик учесници посета познају била јако важна за постизања циља.

Одабир институција домаћина је био од изузетног значаја за успех или неуспех ових посета. Испоставило се да је подршка стручњака из датих сектора била одлучујући фактор. Профили институција домаћина су на прави начин повезани са профилима огледних школа.

Правилан одабир институција у погледу описа профила и спремности на сарадњу је био изузетно тежак. Трка са временом је ово додатно отежала. Међутим, резултат се мора окарактерисати као позитиван захваљујући стручњацима из датих сектора и позитивном и срдачном ставу школа домаћина. Три партерске школе су чак и потписале уговоре о сарадњи, што је нешто о чему организациони тим није ни могао да сања да ће се десити након једне посете од недељу дана.

6.2. Предлози

Препорука је да Министарство просвете размотри своје сопствене потенцијале за пружање подршке средњим школама у Србији у далеко већој мери него што то данас чини. Саме школе су способне да самостално реализују посете, али јачање појединих аспеката на националном нивоу би дефинитивно било од изузетног значаја, као и подршка појединим институцијама у њиховим међународним активностима.

Постоји велики број могућности: најдиректнија и најочигледнија активност би била да се одабране информације на енглеском језику поставе на сајт Министарства просвете заједно са линковима ка осталим вебсајтовима попут сајтова средњих школа. Министарство може да обезбеди интернет платформу за сарадњу између школа. Министарство може да установи награду за најиновативнији школски сајт међународног карактера. Могу се остварити и билатерални договори који ће подржати размену наставника и ученика. Ово су били само примери. Искуство из других земаља показује да ће јаке локалне институције које се баве стручним образовањем и које остварују међународну сарадњу а уједно су и компетентне за реализацију пројеката играти важну улогу у пројектима за регионални и друштвени развој који се финансирају из различитих фондова. Ову перспективу треба размотрити у оквиру националне стратегије за подршку стручним школама.

Компонента: Студијске посете: Календар активности

Састанци на тему дисеминације на нивоу појединачних институција нису приказани одвојено. По правилу се они одржавају у првој недељи након студијске посете.

Бр.	Активност	Врста	Сектор	2006	2007												
				авг-дец	јан	феб	мар	апр	мај	јун	јул	авг	сеп	окт	нов	дец	
2006																	
	Припрема активности унутар компоненте		сви														
јан/феб 2007																	
	Зелено светло за почетак активности																
Радио	Радионица на тему "Образовање и Европа " у Новом Саду	радионица	сви														
април 2007																	
1.1.	Шумарска школа Краљево у Холцфашул Бад Вилдунген	1. посета	ОД														
10.1.	Парафин у Државну занатску школу Бад Кисинген	1. посета	T&У														
13.1.	Машинска школа Панчево у ХТЛ Беч 10	1. посета	MT														
14.1.	Техничка школа Трстеник у Техничко-стручни центра	1. посета	MT														
16.1.	Техничка школа Зајечар у ХТЛ Каиндорф	1. посета	MT														
20.1.	Суботица у ХТЛ Беч 10	1. посета	TK														
22.1.	Електротехничка школа "Мија Станимировић" у ХТЛ Модлинг	1. посета	TK														
Франц	Представници групе за сектор политике у Француску (Међународни центар за педагошке студије, Париз)	група	политика														
мај 2007																	
ЛИГНА	Школе за примарну обраду дрвета у ЛИГН-у - Сајам у ХанOVERу	сајам	ОД														
2.1.	Сремска Митровица у ЛХК Розенхајм	1. посета	ОД														
4.1.	Тутин у Холцтехникум Кухл	1. посета	ОД														
5.1.	Техничка школа Суботица у ЛБС Кухл	1. посета	ОД														
Румуни	Представници групе за сектор политике у регион Телмава	група	политика														
јун 2007																	
Мађар	Представници Центара за континуирано образовање одраслих на студијско путовање у Центре за континуирано образовање одраслих у Мађарској	група	Центри за континуирано образовање одраслих														

Study Visits and School Partnerships, Final Report, Annex 1

Састанци на тему дисеминације на нивоу појединачних институција нису приказани одвојено. По правилу се они одржавају у првој недељи након студијске посете.

Бр.	Активност	Врста	Сектор	2006	2007													
				авг-дец	јан	феб	мар	апр	мај	јун	јул	авг	сеп	окт	нов	дец		
				јул 2007														
Радио	Дисеминација - посета школа на састанку	радионица	сви															
				октобар 2007														
8.1.	Чајетина у Туристичку школу Клесхајм	1. посета	T&Y															
12	Трговинско-угоститељска школа Лесковац у Ландесберушуле Обертрум	1. посета	T&Y															
18	Техничка школа Пирот у ХТЛ Клагенфурт	1. посета	MT															
21.1.	Техничка школа "Радоје Марић", Ужице, у школу Ото Бренер, Хановер	1. посета	TK															
				новембар 2007														
2.2.	Сремска Митровица у средњу школу за шумарство и обраду дрвета, Постојна	1. посета	ОД															
3.1.	Техничка школа за прераду дрвета Београд у ЛБС Фирстенфелд и БСХИ, Минхен	1. посета	ОД															
ТАПЕТ	Наставници тапетарства у ЛБС Кухл	2. посета	ОД															
4.2.	Техничка школа Тутин у средњу школу за шумарство и обраду дрвета, Постојна	1. посета	ОД															
6	Средња туристичка школа, Београд, у Модул, Беч	1. посета	T&Y															
7	"Светозар Милетић", Нови Сад, у Туристичку школу Кремс	1. посета	T&Y															
10.2.	Параћин у Занатску државну школу Бад Кисинген	2. посета	T&Y															
9	Умјаска Ваја у Туристичку школу Бад Леонфелден	1. посета	T&Y															
11	Угоститељско-туристичка школа, Нови Београд, у Туристичку школу Вармбад-Вилах	1. посета	T&Y															
13.2.	Машинска школа Панчево у Школски центар Птуј	1. посета	MT															
14.2.	Техничка школа Трстеник у Техничко-стручни центар Велце	2. посета	MT															
15.1.	Електро-техничка школа "Никола Тесла" у ХТЛ Бранау	1. посета	MT															
16.2.	Техничка школа Зајечар у ХТЛ Каиндорф	2. посета	MT															
17	Машинска школа "Радоје Дакић" у Вернер вон Сименс школу, Чам	1. посета	MT															

Study Visits and School Partnerships, Final Report, Annex 1

Састанци на тему дисеминације на нивоу појединачних институција нису приказани одвојено. По правилу се они одржавају у првој недељи након студијске посете.

Бр.	Активност	Врста	Сектор	2006	2007												
				авг-дец	јан	феб	мар	апр	мај	јун	јул	авг	сеп	окт	нов	дец	
19	ПТТ школа у ХТЛ Инсбрук, Телеком Аустрија, ХТЛ Донауштат	1. посета	ТК														
20.2.	Техничка школа Суботица у Техничко-стручни центар Велење	1. посета	ТК														
22.2.	Електро-техничка школа "Мија Станимировић" у Вегова Љубљана	1. посета	ТК														
децембар 2007																	
8.2.	Чајетина у Туристичку школу Клесхајм	2. посета	Т&У														
Радио	Дисеминација посета школама на састанку	Радионица	сви														
	Евалуација и завршно извештавање		сви														дец 07-јан 08

ОД	Обрада дрвета
Т&У	Туризам и угоститељство
МТ	Мехатроника
ТК	Телекомуникације
Радио	Радионице у организацији ЈИП-а

Анекс 2: Општи преглед - партнерске школе у ЕУ

Посета школама										
Сектор: Обрада дрвета										
Бр.	Назив	Град	Школа домаћин / догађај	Град	Земља	Профил	Од (датум)	До (датум)	Учесници	Број дана
1.1.	Шумарска школа Краљево	Краљево	Холцфахшуле Бад Вилдунген Школа за прераду дрвета Бад Вилдунген	Бад Вилдунген	Немачка	ОД (обрада дрвета)	22.04.2007	28.04.2007	5	5
ЛИГН			ЛИГН Сајам 2007	Хановер	Немачка	ОД	14.05.2007	18.05.2007	2	3
КУХ			Ландесберуфшуле Кухл	Кухл	Аустрија	ТАП (тапетар)	31.10.2007	07.11.2007	2	6
2.1.	Прехрамбена, шумарска и хемијска школа	Сремска Митровица	Лехрининститур дер холцвиртшафт унд кунстофтехник у Розенхајму - ЛХК Розенхајм	Розенхајм	Немачка	ОД	20.05.2007	26.05.2007	5	5
ЛИГН			ЛИГН Сајам 2007	Хановер	Немачка	ОД	14.05.2007	18.05.2007	2	3
2.2.			Средња школа за шумарство и прераду дрвета у Постојни	Постојна	Словенија	ОД	12.11.2007	16.11.2007	3	3
3.1.	Техничка школа за прераду дрвета	Београд	Ландесберуфшуле Фирстенфелд	Фирстенфелд	Аустрија	ТАП	4.11.2007	07.11.2007	8	2,5
3.1.			БСХИ Минхен	Минхен	Немачка	ТАП	8.11.2007	10.11.2007		2
КУХ			Ландесберуфшуле Кухл	Кухл	Аустрија	ТАП	31.10.2007	07.11.2007	1	1
4.1.	Техничка школа	Тутин	Холцтехникум Кухл	Кухл	Аустрија	ОД	20.05.2007	26.05.2007	5	5
ЛИГН			ЛИГН Сајам 2007	ЛИГН	Немачка	ОД	14.05.2007	18.05.2007	3	3
4.2.			Средња школа за шумарство и прераду дрвета у Постојни	Постојна	Словенија	ОД	12.11.2007	16.11.2007	3	3
5.1.	Политехничка школа	Суботица	Ландесберуфшуле Кухл	Кухл ЛБС	Аустрија	ТАП	20.05.2007	26.05.2007	4	5
КУХ			Ландесберуфшуле Кухл	Кухл ЛБС	Аустрија	ТАП	31.10.2007	07.11.2007	1	6
Укупно									44	50

Анекс 2: Општи преглед - партнерске школе у ЕУ

Посета школама

Анекс 2: Општи преглед - партнерске школе у ЕУ

Посета школама										
Сектор: Туризам и угоститељство										
Бр.	Назив	Град	Школа домаћин	Град	Земља	Профил	Од (датум)	До (датум)	Учесници	Број дана
6	Угоститељско-туристичка школа "Палас"	Београд	Туристичка школа Модул	Беч	Аустрија		18.11.2007	24.11.2007	5	5
7	Средња школа "Светозар Милетић"	Нови Сад	Туристичка школа Кремс	Кремс	Аустрија		18.11.2007	24.11.2007	5	5
8.1.	Угоститељско-туристичка школа	Чајетина	Туристичка школа Клесхајм	Сизенхајм	Аустрија	туристички техничар и	30.09.2007	6.10.2007	5	5
8.2.			Туристичка школа Клесхајм	Сизенхајм	Аустрија	кувар	02.12.2007	08.12.2007	3	5
9	Угоститељско-туристичка школа	Врњачка Бања	Туристичка школа Бад Леонфелден	Бад Леонфелден	Аустрија		18.11.2004	24.11.2007	5	5
10.1.	Економско-трговинска школа	Параћин	Занатска државна школа Бад Кисинген	Бад Кисинген	Немачка	кувар	22.04.2007	28.04.2007	5	5
10.2.			Занатска државна школа Бад Кисинген	Бад Кисинген	Немачка	кувар конобар	4.11.2007	10.11.2007	3	5
11	Средња туристичка школа	Нови Београд	Картнер туристичка школа Вармбад-Вилах	Вилах	Аустрија		18.11.2007	24.11.2007	5	5
12	Трговинско-угоститељска школа	Лесковац	Ландесберуфшуле Обертрум	Обертрум	Аустрија	кувар конобар туристички	14.10.2007	20.10.2007	7	5
Укупно									43	45

Анекс 2: Општи преглед - партнерске школе у ЕУ

Посета школама

Сектор: Информационе и комуникационе технологије - Мехатроника

Бр.	Назив	Град	Школа домаћин	Град	Земља	Профил	Од (датум)	До (датум)	Учесници	Број дана
13.1.	Машинска школа	Панчево	ХТБЛ Беч 10	Беч	Аустрија	МТ	22.04.2007	28.04.2007	5	5
13.2.			Школски центар Птуј	Птуј	Словенија	МТ	12.11.2007	16.11.2007	3	3
14.1.	Техничка школа	Трстеник	Техничко-стручни центар Велење	Велење	Словенија	МТ	22.04.2007	27.04.2007	5	4
14.2.			Техничко-стручни центар Велење	Велење	Словенија	МТ	12.11.2007	16.11.2007	3	3
15.1.	Електротехничка школа "Никола Тесла"	Ниш	ХТЛ Бранау	Бранау	Аустрија	МТ	04.11.207	10.11.2007	7	5
16.1.	Техничка школа	Зајечар	ХТЛ Каиндорф	Каиндорф	Аустрија	МТ	22.04.2007	28.04.2007	5	5
16.2.			ХТЛ Каиндорф	андер Сулм	Аустрија	МТ	12.11.2007	17.11.2007	3	4
17	Машинска школа "Радоје Дакић"	Београд	Вернер вон Сименс школа , Државна занатска школа Чам	Чам	Немачка	МТ	4.11.2007	10.11.2007	8	5
18	Техничка Школа Пирот	Пирот	ХТЛ1 Клагенфурт	Клагенфурт	Аустрија	МТ	14.10.2007	20.10.2007	8	5
Укупно									47	39

Анекс 2: Општи преглед - партнерске школе у ЕУ

Посета школама

Телекомуникације										
Бр.	Назив	Град	Школа домаћин	Град	Земља	Профил	Од (датум)	До (датум)	Учесници	Број дана
19.1.	Средња техничка ПТТ школа	Београд	ХТЛ Инсбрук	Инсбрук	Аустрија	ТК	4.11.2007	7.11.2007	8	2,5
			Телеком Аустрија	Беч	Аустрија	ТК	8.11.2007	8.11.2007		1
			ХТЛ Донауштат	Беч	Аустрија	ТК	9.11.2007	10.11.2007		1,5
20.1.	Техничка школа Суботица	Суботица	ХТБЛ Беч 10	Беч	Аустрија	ТК	22.04.2007	28.04.2007	5	5
20.2.			Техничко-стручни центар Велење	Велење	Словенија	ТК	12.11.2007	16.11.2007	3	3
21.1.	Техничка школа "Радоје Марић"	Ужице	Ото Бренер школа	Хановер	Немачка	ТК	30.09.2007	6.10.2007	6	5
22.1.	Електротехничка школа "Мија Станимировић"	Ниш	ХТЛ Модлинг	Модлинг	Аустрија	ТК	22.04.2007	28.04.2007	5	5
22.2.			Виша средња школа за електротехнику и рачунарство, "Вегова"	Љубљана	Словенија	ТК	12.11.2007	16.11.2007	3	3
Укупно									30	22
Свега									164	156

Анекс 3: Учесници: по функцији, по активном учешћу на пројекту и по полу/роду

Посета школама

Легенда:

Ознаке око броја, попут <1>, указују да је ова особа већ наведена на листи под а, б или в. <бројеви> у плавим колонама се односе на наставно особље које је већ наведено и које је активно учествовало у својству носиоца промена у развоју наставних планова или у развоју нових наставних материјала или материјала за учење. Особе које су учествовале у об пошто су готово сви наставници учествовали у обукама за наставнике и директоре на националном нивоу или на нивоу школе (каскадни систем обука).

б. се односи на наставно особље из техничког/стручног дела , без обзира да ли се ради о наставицима стручних теоријских предмета или наставника практичне наставе.

Ж/М се односи на пол/род учесника.

Сектор: Обрада дрвета														
Бр. Посета	Назив	Град	Школа домаћин / догађај	Град	Земља	а. Директор или помоћник директора	б. Наставник стручних	в. Наставник општеобразовних	Екстерни носилац промена - Интерни носилац	Активни наставници у развоју наставних	Активан развој наставних материја	Ж	М	Укупно (а+б+в+г)
1.1.	Шумарска школа Краљево	Краљево	Холцфахшуле Бад Вилдунген Школа за прераду дрвета Бад Вилдунген	Бад Вилдунген	Немачка	1 - у својству локалног стручњак	3	1 наставник немачког	<2>: екстерни и интерни носилац	<1>		1	4	5
ЛИГН			ЛИГН Сајам 2007	ХанOVER	Немачка		2	1				1	2	3
КУХ			Ландесберуфшуле Кухл	Кухл	Аустрија		2				<2>		0	2
2.1.	Прехрамбена, шумарска и хемијска школа	Сремска Митровица	Лехрининститур дер холцвиртшафт унд кунстофтехник у Розенхајму ЛХК Розенхајм	Розенхајм	Немачка	1	<1>, 3	1 наставник немачког	<2>: екстерни и интерни носилац	<3>		2	3	5
ЛИГН			ЛИГНА Сајам 2007	ХанOVER	Немачка	1	<1>, 1					0	2	2
2.2.			Средња школа за шумарство и прераду дрвета у Постојни	Постојна	Словенија	1	<1>			<1>	<1>		1	2
3.1.	Техничка школа за прераду	Београд	БСХИ Минхен	Минхен	Немачка	1+1	4+<1>	2	<2>:	<1>	<1>	2	6	8
КУХ			Ландесберуфшуле Кухл	Кухл	Аустрија		1				<1>		0	1
4.1.	Техничка школа	Тутин	Холцтехникум Кухл	Кухл	Аустрија	1	3	1 наставник немачког језика из Краљева	<2>			1	4	5
4.2.			ЛИГН Сајам 2007	ХанOVER	Немачка		2					0	2	2
4.3.			Средња школа за шумарство и прераду дрвета у Постојни	Постојна	Словенија		1			<1>			1	2
5.1.	Политехничка школа	Суботица	Ландесберуфшуле Кухл	Кухл	Аустрија	1	2	<1>	<2>	<1>		3	1	4
5.2.			Ландесберуфшуле Кухл	Кухл	Аустрија		1				<1>		0	1
Укупно												12	32	44

Сектор: Туризам и угоститељство														
Бр.	Назив	Град	Школа домаћин	Град	Земља	а. Директор или помоћник директор а	б. Наставник стручних предмета	в. Наставник општеобразовних предмета**)	Екстерни носилац промена - Интерни носилац промена	Активни наставници у развоју наставног плана*)	Активан развој наставних материјала/ материјала за учење	Ж	М	Укупно (а+б+в+г)
6	Средња туристичка школа "Палас"	Београд	Туристичка школа Модул	Беч	Аустрија	2	3		<2>			1	4	5
7	Средња школа "Светозар Милетић"	Нови Сад	Туристичка школа Кремс	Кремс андер Донау	Аустрија	1	2?	2				3	2	5
8.1.	Угоститељско-туристичка школа	Чајетина	Туристичка школа Клесхајм	Сизенхајм	Аустрија	1	3	1 наставник енглеског језика	<1> интерни носилац промена	<2>		4	1	5
8.2.		Чајетина	Туристичка школа Клесхајм	Сизенхајм	Аустрија		2 наставника куварства	1 наставник енглеског језика		<2>		1	2	3
9	Угоститељско-туристичка школа	Врњачка Бања	Туристичка школа Бад Леонфелден	Бад Леонфелден	Аустрија	1	1	3				1	4	5
10.1.	Економско-трговинска школа	Параћин	Занатска државна школа Бад Кисинген	Бад Кисинген	Немачка	1	3	1 наставник	<2>	<1>	<2>	2	3	5
10.2.			Занатска државна школа Бад Кисинген	Бад Кисинген	Немачка			3		<1>	<1>		1	2
11	Угоститељско-туристичка школа	Нови Београд	Картнер туристичка школа Вармбад-Вилах	Вилах	Аустрија	1	2	2				3	2	5

12	Трговинско-угоститељска школа	Лесковац	Ландесберуфшуле Обертрум	Обертрум	Аустрија	1	<1>, 4	1+1 наставни к	<2>	<3>	<3>	3	4	7
Укупно												19	24	43

Сектор: Информационе и комуникационе технологије - Мехатроника														
Бр.	Назив	Град	Школа домаћин	Град	Земља	а. Директор или помоћник директор а	б. Наставник стручних предмета	в. Наставник општеобразовних предмета**)	Екстерни носилац промена - Интерни носилац промена	Активни наставници у развоју наставног плана (*)	Активан развој наставних материјала/ материјала за учење	Ж	М	Укупно (а+б+в+г)
13.1.	Машинска школа	Панчево	ХТБЛ Беч 10	Беч	Аустрија	1	<1>, 3	1 наставник немачког језика		<1>	<1>	3	2	5
13.2.			Школски центар Птуј	Птуј	Словенија		2	1	носилац промена>	<1>		2	1	3
14.1.	Техничка школа	Трстеник	Техничко-стручни центар	Велење	Словенија	2	<1>, 3		<2>	<1>	<1>	0	5	5
14.2.			Техничко-стручни центар	Велење	Словенија									
15.1.	Електротехничка школа "Никола Тесла"	Ниш	ХТЛ Бранау	Бранау	Аустрија	2	<1>, 4	<1>, 1 наставник немачког језика	<2>	<1>	<3>	5	3	7
16.1.	Техничка школа	Зајечар	ХТЛ Каиндорф	каиндорф андер Сулм	Аустрија	1	<1>, 3	1 наставник немачког језика	<2>	<1>		3	2	5
16.2.			ХТЛ Каиндорф		Аустрија	1	<1>, 2				<1>	1	2	3
17	Машинска школа "Радоје Дакић"	Београд	Вернер вон Сименс школа, Државна занатска школа Чам	Чам	Немачка	1	<1>, 4	1, 1 наставник немачког језика	<2>	<1>	<1>	4	4	8

18	Техничка школа Пирот	Пирот	ХТЛ1 Клагенфурт	Клагенфурт	Аустрија	1	4	<1>, 2, 1наставн ик енглеско г језика	<2>			3	5	8
Укупно												21	24	44

Телекомуникације															
Бр.	Назив	Град	Школа домаћин	Град	Земља	а. Директор или помоћник директор а	б. Наставник стручних предмет	в. Наставник општеобразовних предмет	Екстерни носилац промена - Интерни носилац промена	Активни наставници у развоју наставног плана	Активан развој наставних материјала/материјала	Ж	М	Укупно (а+б+в+г)	
19.1.	Средња техничка ПТТ школа	Београд	ХТЛ Инсбрук	Инсбрук	Аустрија	1	5	1+1	<2>	<1>	<2>	3	5	8	
			Телеком Аустрија	Беч	Аустрија										
			ХТЛ Донаштат	Беч	Аустрија										
20.1.	Техничка школа Суботица	Суботица	ХТБЛ Беч10	Беч	Аустрија	1	4	<1>	<1> екстерни носилац промена	<1>		2	3	5	
20.2.			Техничко-стручни центар	Велење	Словенија	1	2	<1>				1	2	3	
21.1.	Техничка школа "Радоје Марић"	Ужице	ББС МЕ Хановер	Хановер	Немачка	2	3	2	<1> екстерни носилац промена	<1>	<1>	5	3	7	
22.1.	Електротехничка школа "Мија Станимировић"	Ниш	ХТЛ Модлинг	Модлинг	Аустрија	2	<2>, 2	1 наставник енглеског језика		<2>		3	2	5	
22.2.			Виша средња школа за електротехнику и рачунарство, "Вегова"	Љубљана	Словенија	1	<1>, 2			<2>		0	3	3	
Укупно												14	18	31	
Свега												66	98	162	
												у %	41	60	100

